

Sygn. akt III AUa 109/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSA Gabriela Pietrzyk - Cyrbus
Protokolant	Dawid Krasowski

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2019 r. w Katowicach

sprawy z odwołania (...) Spółki Akcyjnej w T. ((...) Spółka Akcyjna w T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanych: W. M. (W. M.), J. S. (J. S.), D. S. (D. S.)

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji odwołującej (...) Spółki Akcyjnej w T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 16 listopada 2018 r. sygn. akt XI U 741/17

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w T. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA A.Grymel /-/SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 109/19

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 7 marca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne z tytułu umowy o pracę u płatnika składek (...) S.A. dla:

- W. M. (trenera) - za okres od lutego 2012r. do września 2012r.,
- D. S. (trenera) - za okres od stycznia 2012r. do sierpnia 2012r.,
- J. S. (managera sportowego) - za czerwiec 2013r.

do zadeklarowanej przez płatnika składek podstawy wymiaru składek z tytułu umowy o pracę doliczając kwoty wypłaconych ubezpieczonym z tytułu "stypendiów sportowych" i "nagród sportowych", wskazując, iż przedmiotowe składniki wynagrodzenia, gwarantowane

w umowach o pracę, stanowią przychód ze stosunku pracy, płatnik składek nie wykazał zaś, aby miały związek z osiąganymi wynikami sportowymi, wobec czego brak jest podstaw do ich wyłączenia z podstawy wymiaru składek.

W odwołaniach od powyższych decyzji (...) S.A. domagała się ich uchylecia, względnie zmiany i orzeczenia co do istoty sprawy poprzez przyjęcie, iż wypłacone ubezpieczonym "stypendia sportowe" nie stanowią przychodu ze stosunku pracy

i nie wchodzi w skład podstaw wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne. Nadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołań, powołując się na okoliczności przytoczone w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 16 listopada 2018r. oddalił odwołania.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, iż płatnik składek - (...) S.A.

w T. został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 13 kwietnia 2011r. W latach 2012-2015 funkcję prezesa zarządu powierzono A. K. (poprzednio używane nazwisko - S.), zaś od 1 czerwca 2015r. jedynym członkiem zarządu spółki jest G. B.. Jedynym akcjonariuszem spółki jest Gmina T.. Przeważającym przedmiotem działalności gospodarczej spółki jest wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego. Spółka jako organizacja pożytku publicznego, prowadzi także odpłatną działalność statutową polegającą na działalności klubów sportowych, pozostałej działalności rozrywkowej i rekreacyjnej, działalności obiektów sportowych, pozostałej działalności związanej ze sportem oraz nieodpłatną działalność statutową w postaci pozaszkolnej formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działalności usługowej związanej z poprawą kondycji fizycznej. W spółce były prowadzone trzy sekcje sportowe - hokeja, piłki nożnej i koszykówki.

W spornych okresach W. M. i D. S. byli trenerami, natomiast J. S. - managerem sportowym, zatrudnionymi przez płatnika składek na podstawie umowy o pracę.

Sąd I instancji podał także, iż w dniu 14 stycznia 2012r. W. M. zawarł z odwołującą "kontrakt o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie - umowę o pracę".

W dniu 1 czerwca 2011r. D. S. zawarł z odwołującą "kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej - umowę o pracę", z kolei w dniu 16 kwietnia 2013r. "kontrakt o profesjonalne przygotowanie I drużyny hokeja na lodzie" z odwołującą zawarł J. S..

Pracownicy zostali zatrudnieni za stałym wynagrodzeniem miesięcznym, niezależnie od którego za świadczenie pracy trenerzy mieli otrzymywać stypendium sportowe oraz nagrodę sportową, a manager - nagrodę sportową. Odwołująca zobowiązała się do wypłacenia wynagrodzenia, zapewniała opiekę zdrowotną i możliwość podnoszenia kwalifikacji.

Trenerzy byli zobowiązani do bezpośredniego i aktywnego udziału w procesie szkoleniowym przez zaangażowanie w przygotowania i prowadzenie zespołu w rozgrywkach, do opracowania i realizacji planów pracy, przygotowania harmonogramów zajęć, a w pozostałym zakresie ich obowiązki nie odbiegały od obowiązków zawodników, tj. mieli przestrzegać sportowego trybu życia, poddawać się badaniom lekarskim, nie spożywać alkoholu przed treningami i meczami. Obowiązywał ich zakaz uprawniania sportów ekstremalnych takich jak jazda na motocyklu i nartach. Takie same obowiązki stron wynikały z umowy zawartej przez J. S..

W ramach zawartych kontraktów spółka wypłacała trenerom i managerowi wynagrodzenie z umowy o pracę, które było stałe, oraz stypendium sportowe. Wysokość stypendium sportowego była negocjowana przy zatrudnieniu i wyrażała się stałą kwotą miesięczną. Stypendium było przyznawane od chwili zawarcia umowy o pracę. W trakcie negocjacji przed zawarciem umowy każdy pracownik był informowany o rozdziale jego dochodów na wynagrodzenie z umowy o pracę i stypendium. Wysokość stypendium była uzależniona przede wszystkim od poziomu sportowego i oceny trenera, czy managera,

w poprzednich sezonach. Teoretycznie istniała możliwość obniżenia ustalonej kwoty stypendium sportowego np. w przypadku prowadzenia niesportowego, niehigienicznego trybu życia, wystąpienia przypadków niesportowego zachowania w trakcie meczu, jednak

w rzeczywistości nie miało miejsca obniżenie kwoty stypendium sportowego. Ponadto, jeżeli dana sekcja osiągnęła znaczące sukcesy sportowe w określonym sezonie, to mogły jej być przyznane nagrody sportowe, na które była przeznaczona określona pula pieniędzy. Rozporządzanie nią było w gestii dyrektora sportowego i trenera poszczególnej sekcji

w odniesieniu do zawodników, a jedynie dyrektora w odniesieniu do trenerów i innych członków kadry szkoleniowej. Wynagrodzenie wynikające z umowy o pracę oraz stypendium sportowe było wypłacane co miesiąc. Nagrody sportowe były przydzielane w zależności od wyników sportowych i oceny zarządu Spółki.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika również, iż członkowie kadry szkoleniowej mieli świadomość, że w ramach kontraktu będą mieli wypłacane wynagrodzenie oraz stypendium. Wynagrodzenie za pracę było wypłacane w określonej wysokości, niezależnie od oceny dokonywanej przez pracodawcę. Kadra szkoleniowa otrzymywała też nagrody sportowe za np. wygrane mecze, czy awans do rozgrywek. Pieniądze były wypłacane z dotacji Gminy T.. Płatnik składek nie miał regulaminu wynagradzania. Gmina nie dzieliła przyznawanej odwołującej dotacji celowej na kwoty wynagrodzeń i kwoty stypendiów sportowych.

Członkowie kadry szkoleniowej w ramach umowy o pracę pozostawali pod kierownictwem pracowników spółki, którzy byli ich przełożonymi. Obowiązki członków kadry szkoleniowej wynikające z otrzymywania stypendium pokrywały się lub były powiązane z obowiązkami wynikającymi z umowy o pracę.

Sąd I instancji wskazał nadto, iż ustalenia Piłkarskiego Sądu Polubownego PZPN zawarte w przedłożonym przez płatnika składek orzeczeniu nie wiążą sądu powszechnego, zaś przedłożone przez niego regulaminy zespołów nie mają odniesienia do okresów objętych decyzjami, gdyż dotyczą późniejszych sezonów. Również przywołane przez odwołującego orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach zostało wydane w oparciu o odmienny stan faktyczny i nie mogło mieć wpływu na niniejsze postępowanie.

Istoty sporu w niniejszej sprawie Sąd upatrywał w ustaleniu, czy świadczenia wypłacane z tytułu profesjonalnego uprawiania piłki nożnej oraz profesjonalnego uprawiania hokeja na lodzie i profesjonalnego przygotowania drużyny jako "stypendia sportowe"

i "nagrody sportowe" stanowiły przychód ze stosunku pracy i jako takie powinny zostać uwzględnione do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy o pracę.

W oparciu w poczynione ustalenia faktyczne Sąd I instancji uznał, iż odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Podniósł, iż zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U.2017.1778), zwanej dalej ustawą systemową, w związku z art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 i art. 11 ust. 1 tej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu oraz wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami: od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Na podstawie art. 4 pkt 2a ustawy systemowej płatnikiem składek dla pracowników jest pracodawca. Ten sam podmiot realizuje obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne (art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Sąd przypomniał także, w myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie (tekst jednolity: Dz.U.2018.1263) sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Profesjonalne uprawianie sportu może odbywać się w ramach stosunku pracy łączącego sportowca z klubem. Sportowiec zatrudniony przez klub sportowy na podstawie umowy o pracę podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu, stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 10 i art. 11 ustawy systemowej.

Sportowca z klubem sportowym może również łączyć umowa, na podstawie której sportowiec otrzymuje stypendium sportowe. Stypendium sportowe przysługuje od klubu sportowego (art. 5 ustawy o sporcie), jednostek samorządu terytorialnego (art. 31 ustawy) oraz od ministra właściwego do spraw kultury fizycznej (art. 32 ustawy). W myśl art. 33 ustawy, osoby pobierające stypendia sportowe, o których mowa w art. 5, art. 31 ust. 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1, są stypendystami sportowymi w rozumieniu przepisów ustawy systemowej. Środki na stypendia mogą pochodzić z dotacji celowych od jednostek samorządu terytorialnego (art. 28 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy o sporcie).

Stypendium sportowe stanowi osobny tytuł do ubezpieczenia. Jak wynika z art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy systemowej - obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami pobierającymi stypendium sportowe. Przepis art. 8 ust. 12 ustawy definiuje stypendystę sportowego jako osobę pobierającą stypendium sportowe, z wyjątkiem osób uczących się lub studiujących, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z innego tytułu.

Mając na uwadze powyższe uregulowania i ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy stwierdził, iż zaskarżone decyzje odpowiadają prawu. W okolicznościach niniejszej sprawy świadczenia otrzymywane przez członków kadry szkoleniowej nie były bowiem stypendiami ani nagrodami sportowymi ze względu na swój charakter oraz cel i okoliczności ich przyznawania i wypłacania, ale stanowiły element wynagrodzenia za pracę.

Przed podjęciem decyzji o zatrudnieniu u odwołującej członkowie kadry szkoleniowej negocjowali wynagrodzenie i byli informowani, że część ich dochodu stanowić będzie stypendium sportowe, od którego nie będą odprowadzane składki ubezpieczeniowe. W ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom odwołującego i świadka A. K., nie wiedzieli, które z ciążących na nich obowiązków, opisanych w kontraktach, wynikają z umowy o pracę, a które z faktu otrzymywania stypendium. Rozróżnienia takiego nie można było dokonać, gdyż wszystkie obowiązki - udział w treningach, udział w meczach, doskonalenie formy sportowej, czy prowadzenie sportowego trybu życia - pozostawały ze sobą w ścisłym związku i wynikały z istoty zawodowego uprawiania sportu. Bezpośrednim przełożonym członków kadry szkoleniowej był dyrektor sportowy, który egzekwował od nich wykonywanie wskazanych obowiązków, m.in. w zakresie treningów i utrzymywania formy sportowej.

W konsekwencji obowiązki te należy zaliczyć do obowiązków wynikających ze stosunku pracy, a nie obowiązków wynikających z otrzymywania stypendium. Każdy pracownik, niezależnie od rodzaju wykonywanej pracy, jest zobowiązany do stosowania się do poleceń przełożonego i stawiania się do pracy w stanie umożliwiającym jej prawidłowe świadczenie,

a także do przestrzegania przepisów bhp (art. 100 k.p.), co w przypadku zawodowych sportowców oznacza konieczność utrzymywania formy sportowej, trenowania i przestrzegania zaleceń odnośnie stylu życia, uczestniczenia w treningach w sposób zapewniający przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Sąd I instancji stwierdził nadto, iż wysokość stypendium była zależna wprost od umiejętności zatrudnianego pracownika, jego wieku, potencjału, przydatności dla spółki jako pracodawcy i była negocjowana na etapie zawierania umowy o pracę - kontraktu. Nie sposób zatem przyjąć, iż była zależna od doskonalenia formy sportowej w przyszłości. Była to część wynagrodzenia wynikająca z oceny przydatności danego trenera czy managera dla drużyny, czy spółki i nie miała charakteru stypendium sportowego. Z kolei przyznawane trenerom "nagrody sportowe" miały w istocie charakter premii uznaniowej za wyniki w pracy, przyznawanej przez bezpośredniego przełożonego i indywidualnie przez niego ustalanej. Miały na celu zmobilizowanie pracownika do osiągania jak najlepszych rezultatów pracy i były ściśle związane ze stosunkiem pracy jako wypłacane za efekty tej pracy.

Zdaniem Sądu, wbrew obowiązki wynikającemu z art. 232 k.p.c. odwołująca nie wskazała dowodów potwierdzających, że nagrody i stypendia przysługiwały w określonej wysokości za określone osiągnięcia sportowe, nie pozostające w związku ze stosunkiem pracy. Odwołująca nie wskazała, jakimi kryteriami kierował się dyrektor sportowy przy podziale nagród.

Płatnik składek rozdzielił wynagrodzenie przysługujące trenerom i managerowi ze stosunku pracy na wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia pieniężne, w założeniu nie objęte obowiązkiem składkowym. Zgodnie zaś z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, będących pracownikami, stanowi przychód, o którym mowa m.in. w art. 4 pkt 9 ustawy, co oznacza przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Za takie przychody ze stosunku pracy uznaje się wszelkiego rodzaju otrzymane (wypłacone pracownikowi) lub postawione do dyspozycji pracownika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenie zasadnicze, dodatki i nagrody (art. 12 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Podstawę wymiaru składek członków kadry szkoleniowej będących pracownikami powinny stanowić zatem wszystkie faktyczne dochody uzyskane przez nich z tytułu zawodowego uprawiania sportu, w ramach umów zawartych z (...) S.A.

Za pozbawioną znaczenia Sąd Okręgowy uznał przy tym okoliczność, z jakiego źródła pracodawca pozyskał środki na wynagrodzenia dla pracowników. Tym samym, wbrew założeniom płatnika składek, wypłacane trenerom i managerowi świadczenia pieniężne określone jako "stypendia sportowe" i "nagrody sportowe" stanowiły przychód ze stosunku pracy i jako takie wchodziły w skład podstaw wymiaru składek.

Jednocześnie Sąd Okręgowy stwierdził, iż gdyby przyjąć, jak chciała odwołująca, że płatnika i członków kadry szkoleniowej łączyły dwie odrębne umowy, tj. umowa o pracę i umowa stypendialna i obie były niezależnie od siebie realizowane, taki stan faktyczny w niniejszej sprawie wyczerpywałby dyspozycję art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Bezsporne było bowiem, że trenerzy i manager realizowali umowy o pracę, na podstawie których ich obowiązki sprowadzały się do uczestniczenia w treningach i meczach. Dodatkowo spółka wskazywała, iż w ramach umów stypendialnych, które zawarła ze swoimi pracownikami, byli oni zobowiązani do utrzymywania ewentualnie podnoszenia formy sportowej przez prowadzenie higienicznego trybu życia i odbywania treningów zgodnie z zaleceniami przełożonych, czyli w tym przypadku - dyrektora sportowego. Zatem realizując umowy stypendialne, członkowie kadry szkoleniowej wykonywaliby faktycznie pracę, której efekty odbierałby pracodawca, a przychód z tytułu umów stypendialnych byłby przychodem za efekty pracy, wykonywanej w ramach stosunku pracy, czyli byłby faktycznie wynagrodzeniem za pracę. Pracodawca oceniałby bowiem efekty pracy swojego pracownika i przyznawałby mu określoną gratyfikację pieniężną za te efekty, czyli świadczenie o charakterze premii uznaniowej. Świadczenie to, pomimo nazwania go stypendium sportowym, faktycznie byłoby składnikiem wynagrodzenia za pracę. Wobec tego zawarcie przez płatnika z własnym pracownikiem kolejnej umowy (umowy stypendialnej) i wypłacanie na podstawie tej umowy świadczeń uzależnionych od osiągnięć sportowych, powinno zostać ocenione z uwzględnieniem art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ponieważ umowa stypendialna stanowiłaby inną umowę o świadczenie usług zawartą

z własnym pracodawcą, w ramach której pracownik wykonywałby pracę na rzecz tego pracodawcy. Tym samym nawet przy przyjęciu konstrukcji wskazywanej przez odwołującą, stypendium sportowe podlegałoby obowiązkowi składkowemu.

Na koniec Sąd zauważył, iż wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji płatnik składek domagał się wydania rozstrzygnięcia, którego nie przewidują przepisy procedury cywilnej,

a w szczególności przepis art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. dopuszczający jedynie możliwość oddalenia odwołania lub zmiany zaskarżonej decyzji.

Apelację od przedstawionego orzeczenia wywiódł płatnik składek - (...) S.A., zaskarżając wyrok w całości.

Powołując się na zarzut:

1) naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 5 w związku z art. 28 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wypłata i wysokość stypendium sportowego jest uzależniona bezwzględnie od wypełnienia przez zawodników bądź trenerów określonych obowiązków, w tym doskonalenia formy sportowej w przyszłości, czy też osiągania określonych osiągnięć sportowych, podczas gdy wskazany przepis oraz cała ustawa o sporcie nie wymagają uzasadnienia bądź warunków, jakie obowiązany jest spełnić trener w zamian za stypendium, a sam fakt przyznania stypendium jest autonomiczną decyzją klubu;
- art. 65 § 1 i k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli stron, tj. płatnika składek i ubezpieczonych, zawierających kontrakty o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie lub przygotowanie I drużyny hokeja na lodzie, polegającej na przyjęciu, że strony zawarły jedynie umowę o pracę, a wypłacane trenerom świadczenia pieniężne określone jako "stypendium sportowe" i "nagrody sportowe" stanowiły przychód ze stosunku pracy, podczas gdy zgodnym zamiarem stron było zawarcie dwóch, niezależnych od siebie, stosunków prawnych: umowy o pracę oraz umowy o stypendium sportowe;
- art. 353¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że strony, tj. płatnik składek i ubezpieczeni byli związane wyłącznie stosunkiem pracy, a ustalenia dotyczące stypendium sportowego i nagrody sportowej w umowie o pracę nie stanowiły klauzuli subsydiarnej;
- § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe poprzez jego niezastosowanie, co doprowadziło do uznania, że "nagrody sportowe" wchodziły w skład podstawy wymiaru składek, podczas gdy wskazany przepis wprost stanowi, iż nagrody za wyniki sportowe nie stanowią podstawy wymiaru składek, a nadto przepisy nie wymagają przedstawienia jakiegokolwiek dokumentacji uzasadniającej wypłatę nagród sportowych;
- art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że w niniejszej sprawie umowa o stypendium sportowe stanowiłaby inną umowę o świadczenie usług zawartą z własnym pracodawcą, podczas gdy wskazany przepis nie wymienia wprost umowy o stypendium sportowe, a nadto umowa o stypendium sportowe nie jest "inną umową o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy zlecenia", a jest umową regulowaną wyłącznie przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie;
- art. 6 ust. 1 pkt 7 i art. 8 ust. 12 cytowanej wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 33 ust. 1 ustawy o sporcie poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że wypłacane przez płatnika składek "stypendia sportowe" powinny zostać wliczone do podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe

i zdrowotne;

- art. 18 ust. 1 i art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 12 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że wypłacane przez płatnika składek "stypendia sportowe" i "nagrody sportowe" stanowiły w istocie przychody z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy;
- art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez naruszenie prawa materialnego i wydanie wyroku, które stoją w sprzeczności z zasadą państwa demokratycznego, prawnego i sprawiedliwego,

2) naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., które miało wpływ na wydane rozstrzygnięcie, poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zebranych w sprawie dowodów poprzez przyjęcie, że:

- obowiązki wynikające z otrzymywania stypendium pokrywały się lub były powiązane z obowiązkami wynikającymi z umowy o pracę;
- w okolicznościach sprawy świadczenia otrzymywane przez członków kadry szkoleniowej nie były stypendiami sportowymi ze względu na swój charakter i cel i okoliczności ich przyznawania i wypłacania, ale stanowiły element wynagrodzenia za pracę;
- trenerzy nie wiedzieli, które z ciążących na nich obowiązków, opisanych w kontraktach, wynikają z umowy o pracę, a które z faktu otrzymywania stypendium;
- środki wypłacane w ramach stypendium sportowego nie miały charakteru stypendium sportowego;
- nagrody sportowe miały w istocie charakter premii uznaniowej za wyniki w pracy;
- płatnik składek rozdzielił wynagrodzenie przysługujące członkom kadry szkoleniowej ze stosunku pracy na wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia pieniężne,

- skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę zaskarżonych decyzji

w ten sposób, że podstawa wymiaru składek dla ubezpieczonych: W. M., J. S. i D. S., w okresie objętym zaskarżonymi decyzjami, nie obejmuje świadczeń z tytułu stypendium sportowego i nagrody sportowej oraz zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie domagając się uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z normami przepisanyymi.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującej nie zasłużyła na uwzględnienie.

Podejmując rozważania przypomnieć należy, iż w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, iż skoro postępowanie przed sądem apelacyjnym jest dalszym ciągiem merytorycznego rozpoznania sprawy (art. 382 k.p.c.), sąd ten powinien dokonać samodzielnej oceny wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji i poczynić własne ustalenia faktyczne oraz w uzasadnieniu swojego orzeczenia zdać szczegółową relację z oceny zgromadzonego materiału i dokonanych ustaleń (art. 328 § 2 k.p.c.), przy uwzględnieniu charakteru orzeczenia drugoinstancyjnego - art. 391 § 1 k.p.c. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011r., II UK 106/11, LEX nr 1130389). Sąd drugiej instancji wprawdzie porusza się w granicach apelacji pełnej, jednak konieczne jest również podkreślenie dewolutywnego wymiaru postępowania sądowego. Zgodnie z nim sąd pierwszej instancji ocenia sprawę wyłącznie merytorycznie, zaś sąd drugiej instancji ma uprawnienia kontrolne. Postępowanie apelacyjne

ma z jednej strony charakter merytoryczny, zaś z drugiej kontrolny, a zachodząca między nimi tymi funkcjami relacja skupia się na wspólnej płaszczyźnie, którą jest ocena legalności rozstrzygnięcia. Oznacza to, że przez pryzmat tych czynników należy weryfikować prawidłowość rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 25 lutego 2015r., III AUa 965/14, LEX nr 1437857).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom skarżącej, dokonana przez Sąd Okręgowy analiza wyników postępowania dowodowego nie narusza granic zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., w pełni uprawniając do przyjęcia, iż sporne w sprawie "stypendium sportowe" wypłacone W. M., J. S. i D. S. z tytułu łączących ich z odwołującą umów o pracę, podlega uwzględnieniu do podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe) i ubezpieczenie zdrowotne.

Ten też zarzut podlega rozważeniu w pierwszej kolejności, bowiem prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na podstawie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę jedynie wówczas, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997r., II CKN 60/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 128).

Po myśli powołanego wyżej przepisu, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego.

Reguła wyrażona w tym omawianym art. 233 § 1 k.p.c. jest nierozzerwalnie związana z zasadą swobodnej oceny dowodów, której ramy wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 10 czerwca 1999r., II UKN 685/98). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena tych dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Skuteczne zarzucenie naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998r., III CKN 4/98, LEX Polonica nr 2111041).

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy w odniesieniu do pisemnych motywów rozstrzygnięcia nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem apelującej, iż brak jest logicznego powiązania treści przeprowadzonych dowodów, a ustalonymi na ich podstawie w drodze wnioskowania okolicznościami faktycznymi, przyjętymi za podstawę zaskarżonego orzeczenia, sprzeciwiając się tym samym stawianemu przez nią zarzutowi dokonania przez Sąd Okręgowy dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów.

Jednocześnie podkreślić należy, iż w rozpatrywanym przypadku spór dotyczy uwzględnienia w podstawie wymiaru ubezpieczonych W. M., J. S.

i D. S. jedynie stypendium sportowego, co już tylko z tej przyczyny czyni zarzut naruszenia przez Sąd I instancji § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Ministra Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (tekst jednolity: Dz. U.

z 2017r., poz. 1949), jako dotyczącego nagród za wyniki sportowe, wypłacanych przez kluby sportowe i polskie związki sportowe, oraz za wybitne osiągnięcia sportowe lub wybitne osiągnięcia w pracy zawodowej w dziedzinie kultury fizycznej, wypłacane ze środków budżetowych, całkowicie nieprzydatnym.

Dodatkowo Sąd Apelacyjny zwraca także uwagę, iż o rodzaju zawartej umowy nie decyduje jej nazwa, lecz treść. Istotnym jest nadto, iż przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów ius cogens, a zatem wolą stron nie można zniweczyć skutków prawnych podlegania ubezpieczeniu społecznemu z mocy prawa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano wszak, że wolą stron nie można wyłączyć obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu, a w konsekwencji także również obowiązku odprowadzania składek na to ubezpieczenie (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007r., III UK 133/06, OSNP 2008, nr 7-8, poz. 114 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018r., II UK 281/17, LEX nr 2490633).

Przechodząc z kolei do spornej w sprawie kwestii sposobu ustalenia podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, poza sporem pozostaje, iż w okresie objętym zaskarżonymi decyzjami tytułem do ubezpieczenia wymienionych ubezpieczonych, tj. W. M. i D. S. zatrudnionych na stanowisku trenera oraz J. S. zatrudnionego w charakterze managera sportu, były - zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 300 ze zm.), umowy o pracę łączące ich z klubem sportowym.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 powyższej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, będących m.in. pracownikami, stanowi przychód, o którym w jej art. 4 pkt 9, co oznacza przychody w rozumieniu przepisów

o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Przepis art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 1509 ze zm.) - odczytywany w związku

z art. 11 ust. 1 tej ustawy, za przychody ze stosunku pracy uznaje tymczasem wszelkiego rodzaju otrzymane (wypłacone pracownikowi) lub postawione do dyspozycji pracownika

w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartości otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty

za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika,

jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

W okolicznościach omawianej sprawy nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, iż wypłacane przez odwołującą pracownikom (trenerom i managerowi sportu) "stypendia sportowe" stanowiły w istocie przychody z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Wskazać bowiem trzeba, że przedmiotowe świadczenia były wypłacane przez pracodawcę

z własnych środków i właśnie realizacja przedmiotowych stosunków pracy stanowiła podstawę ich wypłaty ubezpieczonym. Umowa o pracę jest wszak stosunkiem prawnym

o charakterze obligacyjnym, dwustronnie zobowiązującym, gdzie ekwiwalentem pracy jest wypłacane wynagrodzenie.

Wyłączenia spornego świadczenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i w konsekwencji także ubezpieczenie zdrowotne nie przewidują przy tym zarówno przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, jak rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Odnosząc się natomiast do tezy, iż ubezpieczeni byli jednocześnie stypendystami sportowymi, wypada zwrócić uwagę, iż ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawa z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie (tekst jednolity: Dz. U.

z 2018r., poz. 1263), nie zawierają legalnej definicji terminu "stypendium" ("stypendium sportowe"), z tym iż zgodnie z art. 5 tego ostatniego aktu prawnego - klub sportowy może ustanawiać i finansować okresowe stypendia sportowe dla zawodników, gdy w niniejszej sprawie spór dotyczy podstawy wymiaru składek pracowników zatrudnionych w charakterze trenerów i menedżera sportu. W potocznym rozumieniu termin "stypendium" oznacza z kolei pomoc finansową (przyznawane pieniądze) udzielaną komuś przez państwo lub inny podmiot, na jakiś czas, ze względu na szczególne umiejętności w jakiejś dziedzinie, aby umożliwić dalszy rozwój. Opisywanemu przez strony w umowach o pracę świadczeniu określonymu przez nich, jako "stypendium sportowe", nie można nadać takiego charakteru, gdyż było ono ściśle związane z pracowniczym statusem trenerów i menedżera sportu.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Apelacyjny uznając apelację odwołującą za całkowicie bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach procesu (240 zł x 3) rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 265).

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA A.Grymel /-/SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia